

Asia: VN/13779/2022

Tutkimusorganisaatioille myönnettäviin valtionavustuksiin ja yhteisrahoitteiseen toimintaan liittyvät käytännöt

1 LAUSUNNONANTAJAN TAUSTATIEDOT

Valitse sopivin vaihtoehto

Ammattikorkeakoulu

2 SELVITYS

Mitä mieltä olette selvityksestä yleisesti? Liittyykö tutkimusorganisaatioille myönnettäviin valtionavustuksiin tai yhteisrahoitteiseen toimintaan esimerkiksi jotakin sellaista, jota selvityksessä ei käsitellä tai oteta huomioon? Jos niin, mitä?

Arene pitää tärkeänä selvityksen tavoitteita, että valtionapuviranomaiset uudistavat valtionavustuksiin liittyviä käytäntöjä ja niitä koskevia toimintatapoja sekä toimintakulttuuria. Raporttiluonnos on kokonaisuutena hyvä ja oikeansuuntainen. Selvityksessä on tunnistanut juuri ne ongelmakohtat, joiden kanssa ammattikorkeakoulut tällä hetkellä painivat. Yleisimpiä ongelmakohtia ovat tällä hetkellä päätösten ja ohjeistusten ristiriitaisuus, selkeyden puute ohjeissa sekä päätösten yhdenmukaisuuden puuttuminen.

3 ERITYISKYSYMYKSET

1. Tutkimusrahoituksen käsitteet ja niihin liittyvät menettelytavat (luku 3.1)

Tutkimusrahoituksen kehittämisehdotukset ovat niin käsitteiden kuin menettelytapojen osalta tärkeitä ja tarpeellisia. Valtionavustuksia myöntävien tahojen ohjeistukset ja niiden tulkinnat vaihtelevat tällä hetkellä merkittävästi toisistaan ja aiheuttavat siten hankalia tilanteita rahoitusta saaville organisaatioille. Avustuksia myöntävien tahojen ohjeistusten tulisi olla johdonmukaisia ja yhdenmukaisia kaikille tutkimusorganisaatioille. Tämä voidaan saavuttaa vain siten, että ministeriöt ohjeistava rahoittajaorganisaatioita riittävän tarkasti ohjeistusten osalta ja toisaalta kykenevät myös yhdessä määrittelemään riittävän samanlaiset käytänteet, menettelytavat ja ohjeistukset yli ministeriöiden välisten siilojen. Hakemuspohtien tulisi olla selkeitä ja mahdollisimman yhdenmukaisia.

2. Kokonaiskustannusmalliin perustuva rahoittaminen (luku 3.2)

Esitetty kokonaiskustannusmalli on ammattikorkeakoulujen näkökulmasta hyvä ja selkeä malli.

3. Lainsäädännöllinen kehittäminen (luku 3.3)

Lainsäädännön kehittäminen selkeyttää toimintaa tuen antajan ja tuen saajan näkökulmasta. EU-rahoitteisten hankkeiden osana ammattikorkeakoulujen valtiontukimääritelmää ("State Aid") tulisi selkiyttää niin, että huomioidaan ammattikorkeakoulujen lainsäädännölliset toimintaperusteet ja niiden verotustekniset vaikutukset. Mielestämme ammattikorkeakouluja ei voisi ajatella State Aid -periaatteiden mukaisesti, sillä ammattikorkeakoulut eivät käytä TKI-toiminnan avustuksia sellaiseen toimintaan, joka vääristäisi kilpailua markkinoilla. Kansallisen lainsäädännön mukaisesti ammattikorkeakoulut eivät ole TKI-toiminnastaan alv-vähennysvelvollisia, joten kansallisen lainsäädännön mukaisia menettelyjä tulisi kunnioittaa myös EU-hankkeiden rahoituspäätöksissä (Huomiona Interreg Baltic Sea Region -ohjelman tulkinta, jossa ammattikorkeakoulut ovat State Aid-kategorian alaisia ja arvonlisäveroa ei hyväksytä tukikelpoiseksi kustannukseksi tästä syystä).

4. Arvonlisäveron kirjanpidollinen käsittely (luku 3.4)

Ammattikorkeakoulut katsovat, että arvonlisäveroja koskevaa menettelyä olisi hyvä yksinkertaistaa nykyisestä. Toimintaa selkeyttäisi malli, jossa siirryttäisiin arvonlisäverottomiin budjetteihin ja arvonlisäverot kirjattaisiin suoraan OKM:n kompensoimiin arvonlisäveroihin.

5. Tutkimus-, testaus- ja kokeiluinfrastruktuurit (luku 3.5)

Arene kannattaa esitystä, jonka myötä tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien rahoittamista ja käyttöä koskevia menettelyitä yksinkertaistetaan ja selkeytetään.

6. Talouden käsitteet (luku 3.6)

Arene pitää esitettyä kuvausta talouden käsitteen määrittelystä selkeänä ja hyvänä.

7. Usean toimijan yhteistyössä toteuttamat hankkeet (luku 3.7)

Usean toimijan yhteistyössä toteuttamissa hankkeissa on tuen saajan näkökulmasta selkeintä toimia siten, että jokainen yksittäinen hankkeen toteuttaja on asianosainen ja saa oman avustuksen avustuksesta.

4 VALTIONAVUSTUSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Voitte antaa yleistä palautetta valtionavustustoiminnan kehittämistä ja valtionavustusprosessin digitalisointia varten.

Kaikkia ministeriöiden myöntämiä avustuksia tulisi hyvä pystyä hakemaan saman digitaalisen järjestelmän kautta.

Ylönen Nina
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry